

ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ ТА ПЕНСІЙНІ СИСТЕМИ

ПЛАН

1. Специфіка пенсійного страхування.
2. Етапи реформування та структура пенсійної системи України.
3. Протиріччя сучасної пенсійної системи України.
4. Зарубіжний досвід реалізації пенсійної реформи (на прикладі Чилі).

- **Пенсія** – регулярна грошова виплата, яка призначається у встановленому державою порядку як захід матеріального забезпечення за принципами загальнолюдської солідарності та субсидування у зв'язку із інвалідністю, втратою годувальника або досягненням пенсійного віку.
- **Пенсійне страхування** – це гарантоване грошове забезпечення застрахованих осіб у разі настання страхових випадків (досягнення особою пенсійного віку, втрати годувальника та у зв'язку з інвалідністю), визначених у договорі страхування або чинним законодавством за рахунок фондів, що формуються шляхом сплати фізичними та юридичними особами страхових платежів.
- **Пенсійне забезпечення** – це державне мінімальне забезпечення трудовими (за віком, у зв'язку з інвалідністю, у разі втрати годувальника, за вислугу років) та соціальними пенсіями всіх непрацездатних громадян за рахунок коштів соціальних фондів і державних асигнувань.

Системи пенсійного страхування та пенсійного забезпечення

Пенсійне страхування	Пенсійне забезпечення
Внески здійснюються страхувальниками (роботодавцями), застрахованими або третіми особами	Внески здійснюються страхувальниками (роботодавцями), застрахованими особами. В разі нестачі коштів надаються державні дотації, міжбюджетні соціальні трансферти
Обов'язкова та добровільна участь	Обов'язкова участь
Накопичення активів у вигляді фондів	Відсутнє накопичення активів
Персоніфікація рахунків застрахованої особи та особисте право на отримання страхової виплати	Відбувається перерозподіл грошових потоків в межах поколінь
Залежність суми виплати від стажу роботи, сплачених внесків, доходу застрахованої особи	Відсутня залежність між внесками та виплатами застрахованих
Виплати проводяться з накопичувальних фондів, створених за рахунок відповідних пенсійному законодавству страхових внесків	Залежність виплат від фінансових можливостей державного бюджету, формування якого здійснювалося за рахунок загальних податків

Етапи пенсійної реформи в Україні

- 1991 – створення Пенсійного фонду України, запровадження сплати страхових внесків до нього та виплата за їхній рахунок пенсій.
- 1999 – розмежування фінансування пенсій між ПФУ та Державним бюджетом.
- 1.01.2004 – набули чинності Закони України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування», «Про недержавне пенсійне забезпечення» – перерахування пенсій у залежності від розміру трудового стажу та заробітку.
- 2009 – врегульовано питання пенсійного забезпечення фізичних осіб – суб’єктів підприємницької діяльності, які обрали особливий спосіб оподаткування (фіксований податок, єдиний податок).
- 1.01.2011 – набув чинності Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування» – запровадження єдиного внеску соціального страхування в усі фонди соціального страхування (для роботодавців – 36,76%-49,7% фонду оплати праці, для найманих працівників – 3,6% зарплати).
- 8.07.2011 – Верховна Рада ухвалила Закон України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи», яким регламентувалося введення в дію накопичувального рівня системи пенсійного забезпечення, а також поступове підвищення пенсійного віку до 65 років для чоловіків та жінок

Структура системи пенсійного забезпечення України з 1 січня 2004 року

**Загальнообов'язкове
державне
пенсійне страхування**

**Добровільне недержавне
пенсійне забезпечення
(III рівень)**

**Солідарна
система
(I рівень)**

**Базується на
засадах
солідарності
та субсидування і
здійснення виплати
пенсій та надання
Соціальних послуг за рахунок
Пенсійного фонду**

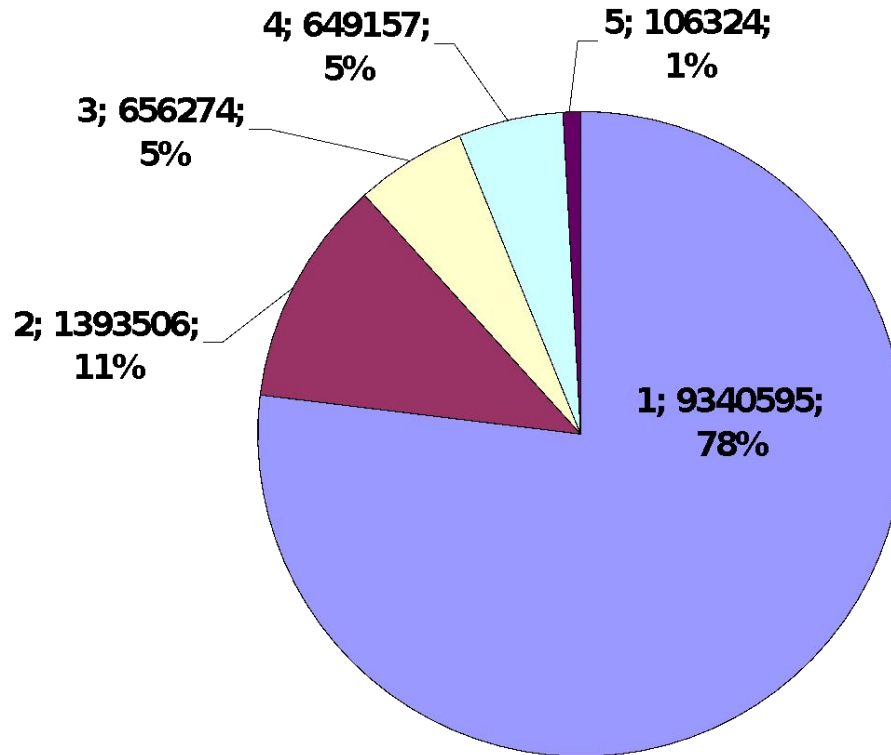
України

**Накопичувальна
система (II
рівень)**

**Базується на засадах
накопичення
коштів застрахованих осіб на основі
договорів довічних пенсій з державно-
го
Накопичувально-
го фонду**

**Базується на засадах
Добровільності участі
громадян, роботодавців
та їхніх об'єднань у
формуванні пенсійних
накопичень із метою
отримання в майбут-
ньому пенсійних виплат**

Розподіл пенсіонерів за видами пенсій на 1.01.2015

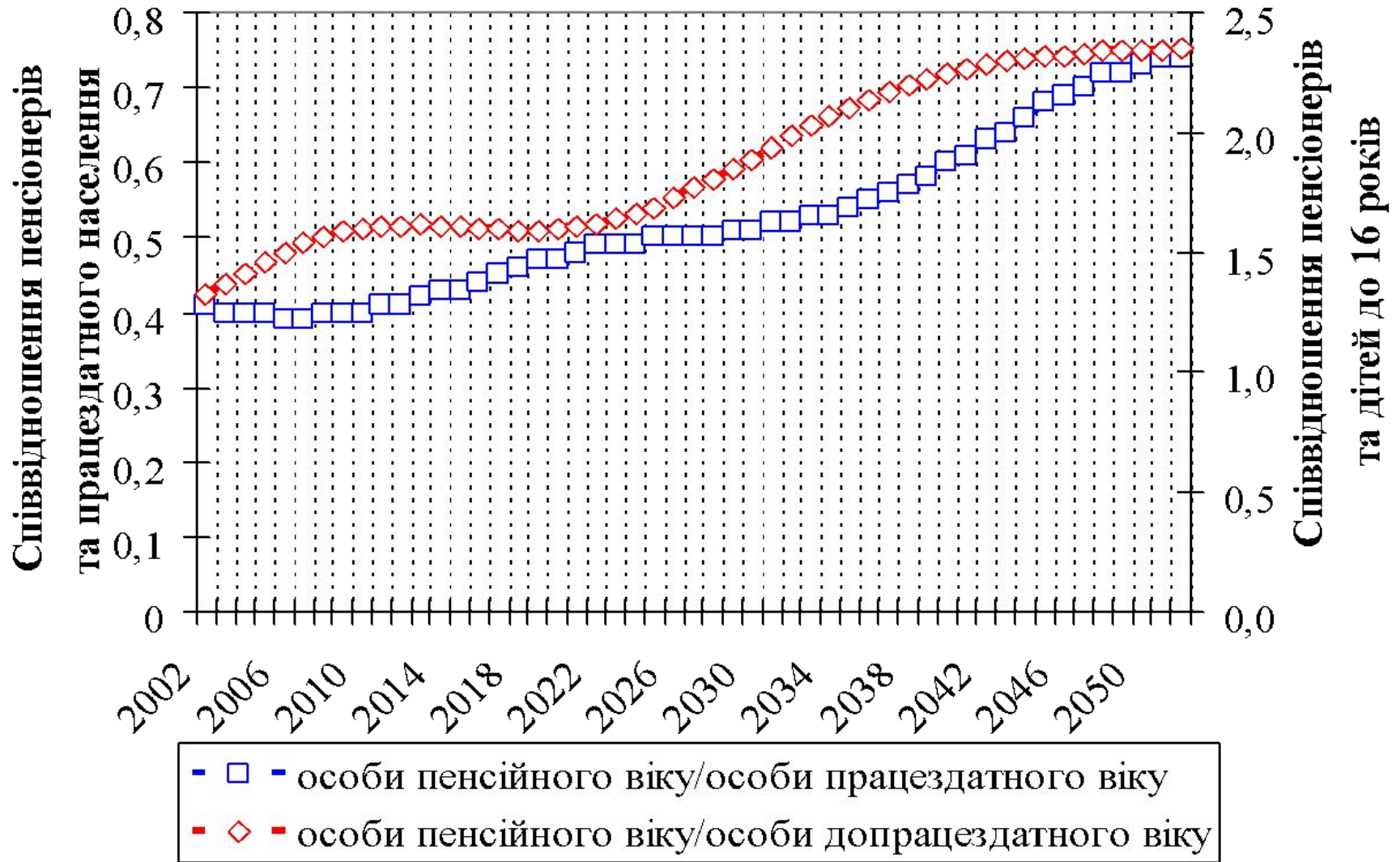
1 – пенсіонери за віком; 2 – пенсіонери по інвалідності; 3 – пенсіонери за втратою годувальника; 4 – пенсіонери за вислугою років; 5 – пенсіонери, які отримують соціальну пенсію.

Довічне грошове утримання отримують 1333 судді у відставці.

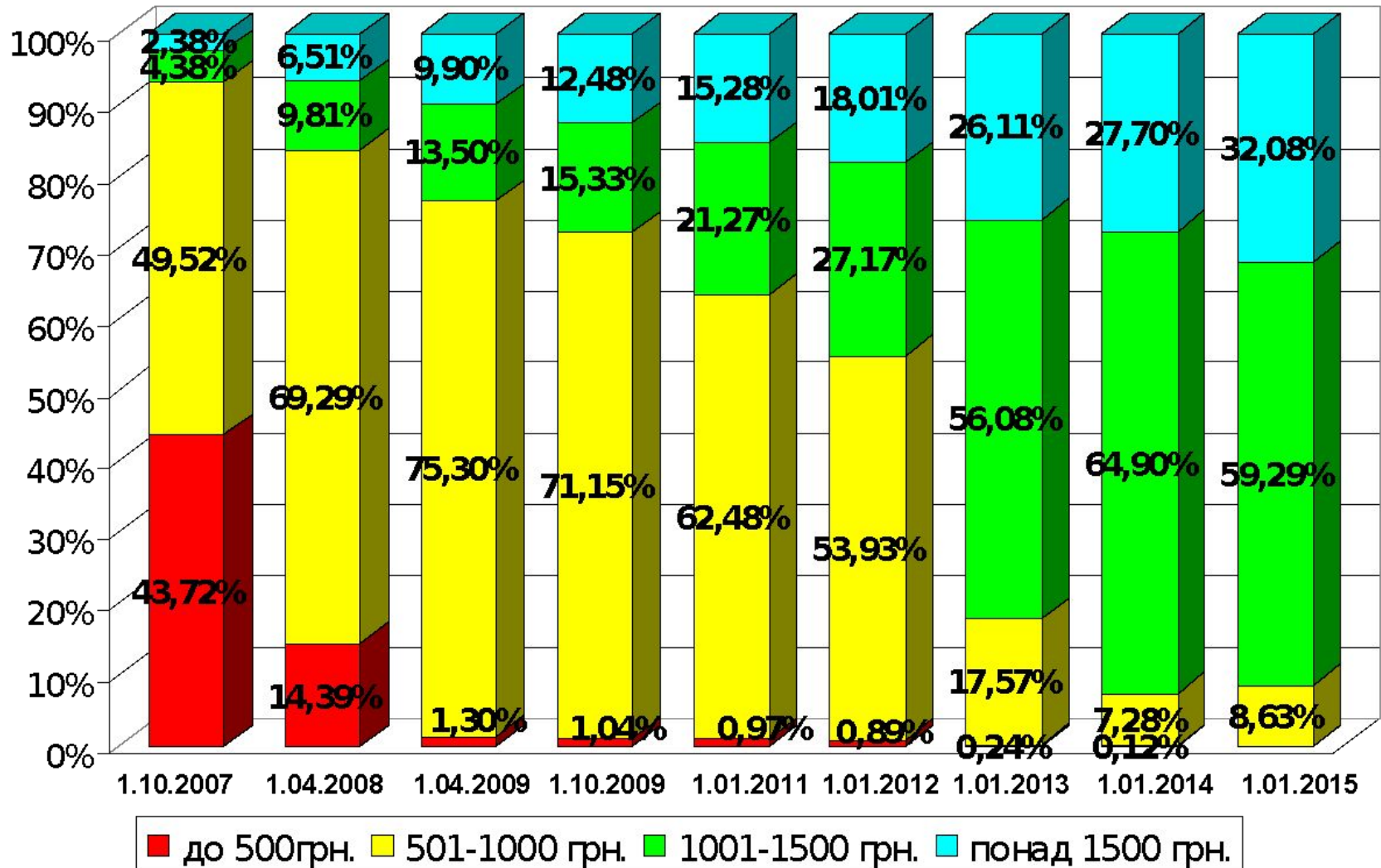
Прогноз чисельності населення України на 2007-2050 роки

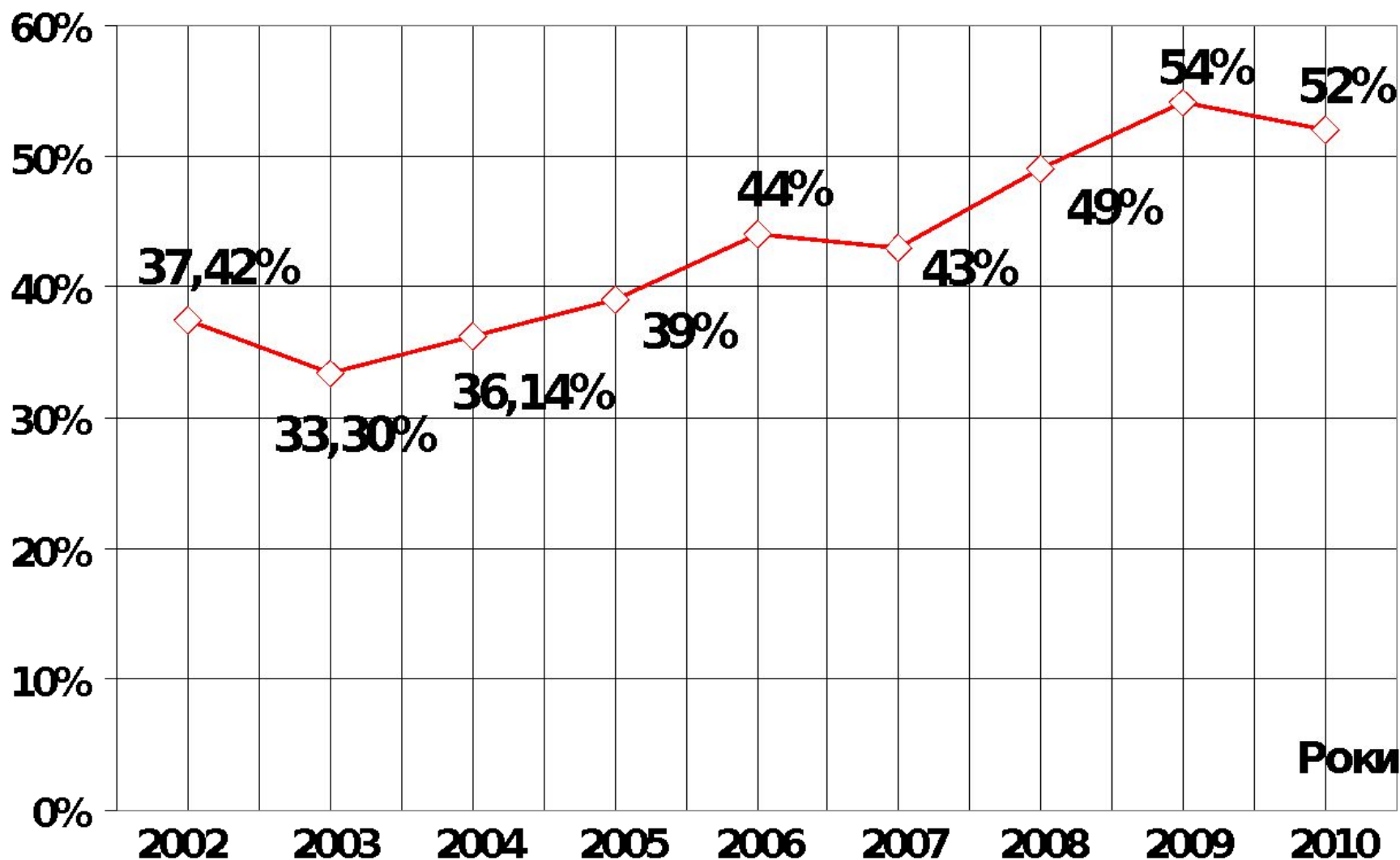
Співвідношення чисельності поколінь населення України

Розподіл пенсіонерів за розміром отриманої пенсії в 2007-2015 роках

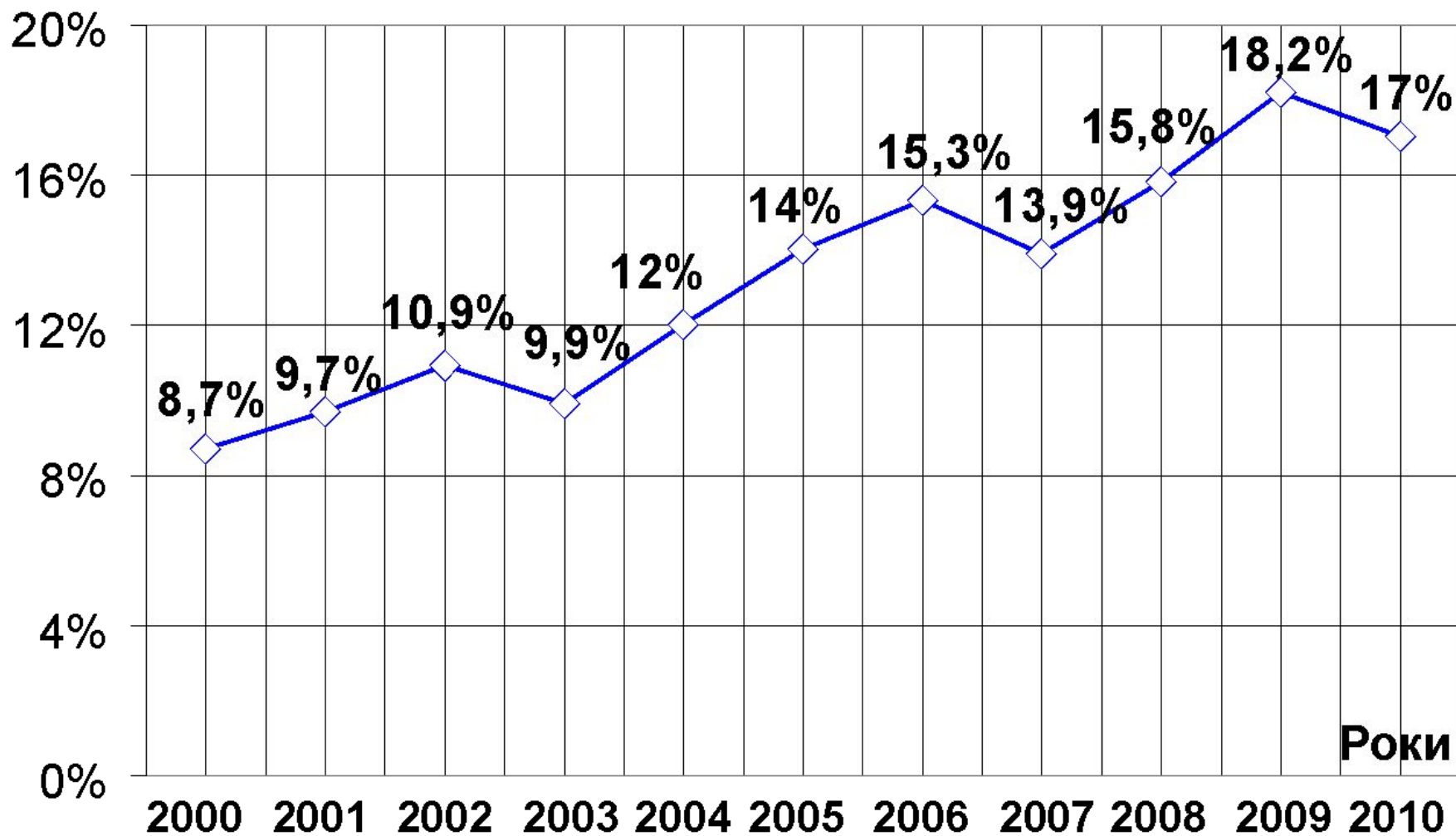
Коефіцієнт заміщення в Україні в 2002-2010 роках (у %)

Коефіцієнт заміщення в країнах світу (у %)

Країна	I рівень	II рівень	Сумарні виплати	Частка приватних
Австралія	25	33	58	57
Аргентина	33	34	67	51
Білорусь	47	0	47	0
Британія	17	17	34	49
Данія	28	34	62	56
Казахстан	0	38	38	100
Польща	34	25	59	42
Росія	33	0	33	0
Угорщина	43	27	70	39
Україна	52	0	52	0
Швейцарія	30	30	60	50
Швеція	35	10	45	21

Частка пенсійних видатків у ВВП України у 2000-2010 роках

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!